

Kristoffer Rørstad og Susanne Lehmann Sundnes

FoU-ressurser innenfor humaniora

Utdrag fra FoU-statistikken med hovedvekt på 2003

© NIFU STEP Studier av innovasjon, forskning og utdanning
Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Arbeidsnotat 32/2005
ISSN 1504-0887

For en presentasjon av NIFU STEPs øvrige utgivelser, se www.nifustep.no

Forord

Dette arbeidsnotatet er utarbeidet på oppdrag fra Norges forskningsråd og gir en oversikt over ressursituasjonen innenfor humanistisk forskning i 2003. Notatet, som er en oppfølging av NIFU skriftserie nr. 7/2003, belyser FoU-innsatsen innenfor humaniora, ved hjelp av FoU-utgifter, forskerpersonale og antall avlagte doktorgrader. Tallmaterialet er i hovedsak hentet fra den nasjonale FoU-statistikken.

Arbeidsnotatet er utarbeidet av Kristoffer Rørstad og Susanne Lehmann Sundnes. Sistnevnte har også har vært prosjektleder.

Oslo, oktober 2005

Petter Aasen
Direktør

Kirsten Wille Maus
Programleder

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Om datamaterialet	5
1.2	Definisjon av FoU-begrepet	6
1.3	Hva inngår i fagområdet humaniora?	6
1.4	Inndeling av notatet	7
2	Humaniora i totalbildet.....	8
2.1	FoU-utgifter alle fagområder.....	8
3	Nærmere om universitets- og høyskolesektorens FoU-utgifter.....	10
3.1	Humaniora sammenlignet med de andre fagområdene i UoH-sektoren	10
3.2	Humanistisk forskning ved universiteter og høyskoler	15
4	Forskerpersonalet.....	17
4.1	Humaniora sammenlignet med de andre fagområdene	17
4.2	Nærmere om personalet i humaniora	19
4.2.1	Faggruppe, alders- og kjønns sammensetning innenfor humaniora	20
5	Skandinaviske sammenligninger.....	24
5.1	FoU-utgifter	24
5.2	Doktorgrader	24
	Vedlegg	27

1 Innledning

Dette arbeidsnotatet gir en oversikt over ressursituasjonen for FoU innenfor humaniora. Notatet er en oppfølging av NIFU skriftserie nr. 7/2003 som beskriver FoU-innsatsen innenfor humaniora, med hovedvekt på 2001. Ved hjelp av data fra FoU-statistikken, inkludert NIFU STEP's Forskerpersonalregister, NIFU STEP's Doktorgradsregister samt internasjonal FoU-statistikk, har vi sammenlignet humaniora med de øvrige fagområdene, med andre nordiske land og også sett på utviklingen over tid. Hovedvekten er lagt på å vise omfanget av FoU-innsatsen i universitets- og høyskolesektoren i 2003. I noen totaltall er også FoU i instituttsektoren tatt med for å vise helheten.

Undersøkelsene som ligger til grunn for FoU-statistikken bygger på internasjonale retningslinjer trukket opp av OECD i den såkalte Frascati-manualen: "Frascati Manual. Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development 2002."

1.1 Om datamaterialet

De FoU-statistiske undersøkelsene gjennomføres annethvert år (oddetallsår) etter avtale med Norges forskningsråd. For de mellomliggende årene utarbeides hovedtall. Fra og med 2002 innhentes data årlig for instituttsektoren og næringslivets sektor. Undersøkelsene er basert på spørreskjemaer til de forskningsutførende enhetene, supplert med register- og regnskapsopplysninger, oppgaver fra Norges forskningsråd og forskningsfinansierende fond. NIFU STEP har ansvaret for innhenting og bearbeiding av dataene i universitets- og høyskolesektoren (UoH-sektoren) og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har statistikkansvaret for næringslivet. NIFU STEP har også ansvaret for å sammenstille datamaterialet til en samlet statistikk for Norge.

Tallmaterialet som inngår i denne rapporten er i hovedsak hentet fra årene 1993 til 2003. For avlagte doktorgrader gjelder data fra 2000 til 2004. I UoH-sektoren belyser materialet situasjonen for de enkelte fagområdene og også for de enkelte faggruppene innenfor humaniora. *FoU-utgiftene* er inndelt i kapitalutgifter og driftsutgifter. I *kapitalutgiftene* inngår bygg, tomteinnkjøp, ombygninger og andre store nyanskaffelser samt vitenskapelig utstyr. I *driftsutgiftene* inngår lønn- og sosiale utgifter, drift av institutter, drift av sentraladministrasjonene, husleie og andre fellesutgifter som renhold, varme mv. I dette notatet er det i de fleste framstillinger brukt driftsutgifter til FoU.

Grunnlaget for beregning av FoU-ressursene fordelt på fagområder er blant annet instituttens fagtilknytning og NIFU STEP's Forskerpersonalregister. Til hver stilling/stillingskategori ved hvert fagområde og lærested er det knyttet en stillingsbrøk, gjennomsnittslønn og FoU-andel. FoU-andelene bygger på tidsbruksundersøkelser foretatt av NIFU. Tidsbruksundersøkelsene gjennomføres ca. hvert 10. år, siste gang for 2000 (Smeby 2001). På dette grunnlag beregnes lønnsutgifter til FoU over lærestedenes

grunnbudsjetter. For eksternt lønnet personale hentes opplysningene direkte fra instituttene/avdelingene gjennom spørreskjemaer.

Forskerpersonalregisteret ved NIFU STEP inneholder alt vitenskapelig/faglig personale ved universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og institusjoner med FoU. Registeret ble etablert i 1965 med data tilbake til 1961 og oppdateres 1. oktober annethvert år. Fra institusjonenes sentraladministrasjoner innhentes filer over personalet institusjonen har arbeidsgiveransvar for, mens opplysninger om det eksterne personalet innhentes via spørreskjema til enhetene. Oversikt over personalet ved de statlige høyskolene ble tidligere innhentet fra Statens tjenestemannsregister, fra 2003 kommer opplysningene direkte fra høyskolene.

For mer informasjon om metodegrunnlaget, se også "Om FoU-statistikken og innovasjonsundersøkelsen – opplegg og metode i rapporten: Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer 2003" (red. Maus, K. W. og Wendt, K.), utgitt av Norges forskningsråd (<http://www.forskningsradet.no>). Ny utgave ventes utgitt ved årsskiftet 2005/2006.

1.2 Definisjon av FoU-begrepet

Forskning- og utviklingsarbeid (FoU), er i OECDs Frascati-manual definert som *vitenskapelig kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap*.

FoU deles inn i tre typer:

- *Grunnforskning* er eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap om det underliggende grunnlag for fenomener og observere fakta, uten sikte på spesiell anvendelse eller bruk.
- *Anvendt forskning* er også virksomhet av original karakter som utføres for å skaffe til veie ny kunnskap. Anvendt forskning er imidlertid primært rettet mot bestemte praktiske mål eller anvendelser.
- *Utviklingsarbeid* er systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning og praktisk erfaring, og som er rettet mot å framstille nye eller vesentlige forbedrede materiale, produkter eller innretninger, eller å innføre nye eller vesentlig forbedrede prosesser, systemer eller tjenester.

Kriteriet for å skille FoU fra annen virksomhet er at FoU inneholder et element av nyskaping. Som FoU inngår også administrasjon og ledelse av FoU. Se også siste utdrag fra Frascati-manualen i norsk oversettelse, NIFU 2004.

1.3 Hva inngår i fagområdet humaniora?

Fra spørreskjemaene til instituttene innhentes opplysninger om fagtilhørighet. På bakgrunn av dette og tidligere besvarelser tilordnes hvert enkelt institutt/avdeling en faggruppe etter et mestkriterium. Dette innebærer at all FoU-virksomhet ved et institutt blir klassifisert

under det fagområdet eller den faggruppen som utgjør mer enn halvparten av instituttets samlede FoU-innsats. Faggruppene følger Forskningsrådets kodestandard for inndeling i vitenskapsdisipliner basert på tidligere inndeling utarbeidet av Forskningsrådenes Statistikkutvalg og Universitetsrådet. I fagområdet humaniora inngår følgende grupper: språkvitenskapelige¹ fag, litteraturvitenskapelige¹ fag, kulturkunnskap, historie, arkeologi, folkloristikk/etnologi, musikkvitenskap, kunsthistorie, arkitektur, teologi/religionsvitenskap, filosofiske fag, filmvitenskap og teatervitenskap. I tillegg til disse faggruppene inngår "*andre og felles fag*". Denne samlekategoriene omfatter mange tverrfaglige enheter der ingen faggruppe utgjør mer enn halvparten av FoU-virksomheten. Enheter som inngår er blant andre museer, sentre og de fleste enhetene ved de statlige høyskolene som utfører FoU innenfor humaniora.

1.4 Inndeling av notatet

Kapittel 2 omtaler de totale FoU-utgiftene innenfor fagområdet humaniora sammenlignet med andre fagområder både i instituttsektoren og UoH-sektoren. I kapittel 3 går vi nærmere inn på FoU-utgiftene i UoH-sektoren og sammenligner ressursene til humaniora med de andre fagområdene. Kapittel 4 beskriver personalsituasjonen innenfor humanistisk forskning, og avslutningsvis – i kapittel 5 – presenterer vi noen sammenligninger med Sverige og Danmark. I tillegg inneholder notatet også tre vedlegg; vedlegg 1 er en tabellsamling, vedlegg 2 og 3 gir en oversikt over de humanistiske instituttenhetene i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren som inngikk i statistikkgrunnlaget i 2003.

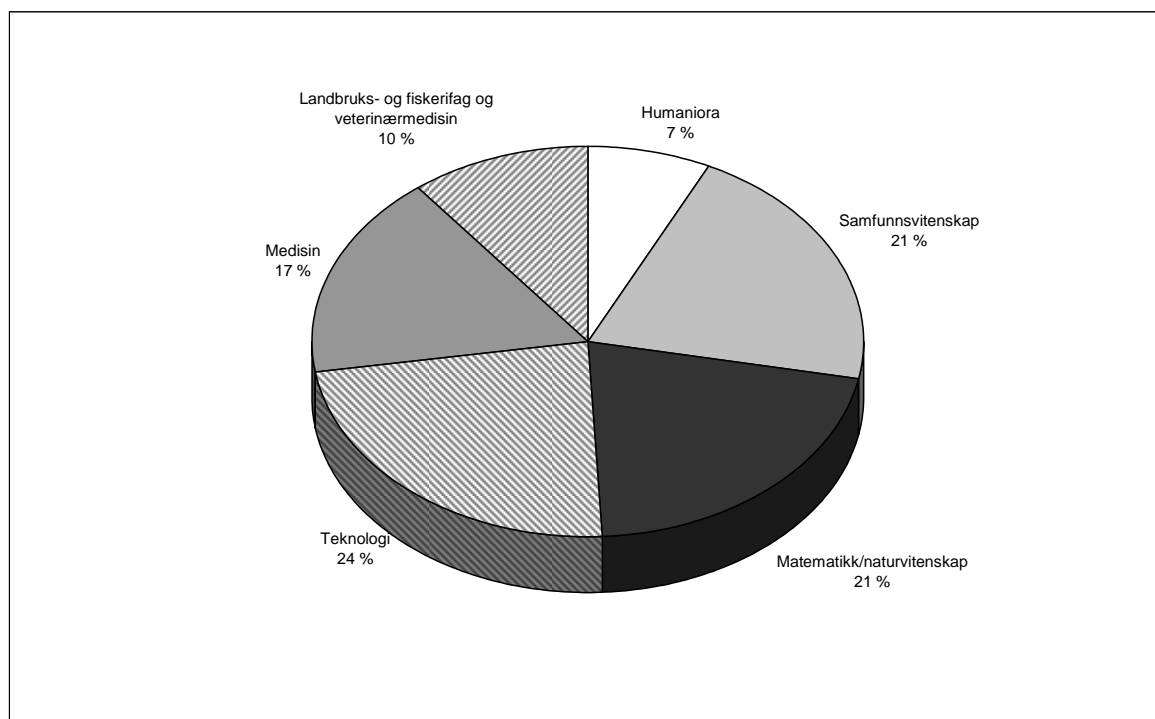
¹ Få institutter har kun språkvitenskapelig eller litteraturvitenskapelig FoU-virksomhet. De fleste enheter med aktivitet på disse områdene er derfor klassifisert under faggruppen språk- og litteraturvitenskap.

2 Humaniora i totalbildet

I 2003 var de samlede utgiftene til forskning og utviklingsarbeid (FoU) utført i Norge 27,3 milliarder kroner. Dette tilsvarer 1,75 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP). Til sammenligning var gjennomsnittet for OECD-landene 2,24 prosent av BNP. Næringslivets del av FoU-utgiftene var 13,5 milliarder kroner, universitets- og høyskolesektorens 7,5 milliarder kroner, mens det i instituttsektoren ble utført FoU for 6,4 milliarder kroner. Målt i faste priser økte de samlede FoU-utgiftene reelt med 7,5 prosent, eller gjennomsnittlig 3,6 prosent per år fra 2001 til 2003. UoH-sektoren hadde en gjennomsnittlig årlig realvekst på hele 7,5 prosent fra 2001 til 2003. Tilsvarende vekst i instituttsektoren og i næringslivet var henholdsvis 4,6 prosent og 1,3 prosent.

2.1 FoU-utgifter alle fagområder

Figur 2.1 viser driftsutgifter til FoU, dvs. lønn, annen drift og utgifter til infrastruktur innenfor instituttsektoren og UoH-sektoren i 2003 fordelt på fagområder. Næringslivets FoU er ikke klassifisert etter fagområder og derfor ikke med i framstillingen. Forskning innenfor humaniora stod for 930 millioner kroner eller 7 % av samlede driftsutgifter til forskning i instituttsektoren og UoH-sektoren i 2003. Humaniora var dermed det minste fagområdet. Kapitalutgifter til FoU – investeringer i bygg og vitenskapelig utstyr – svinger mye fra år til år. Vi vil derfor i hovedsak se på driftsutgiftene til FoU i dette notatet.

Figur 2.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren og instituttsektoren etter fagområde i 2003. Prosent

I tabell 2.1 er FoU-utgiftene fordelt på fagområde for hver av de to sektorene. Vi ser at tyngden av FoU-virksomheten innenfor humaniora ligger i UoH-sektoren. Her utgjorde humanistisk forskning 12 prosent i 2003, mens den i instituttsektoren bare stod for 3 prosent av FoU-utgiftene.

Tabell 2.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren og instituttsektoren i 2003. Mill. kr og prosent

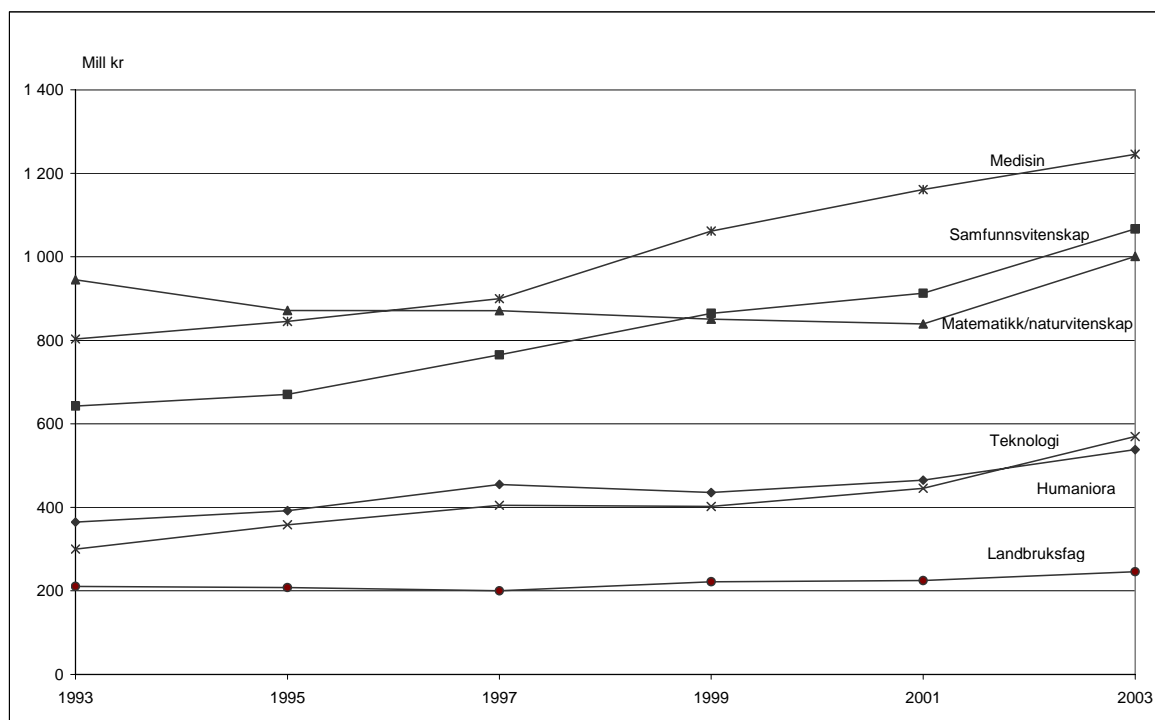
Fagområde	Universitets- og høgskolesektoren		Instituttsektoren		Totalt	
	Mill. kr	%	Mill. kr	%	Mill. kr	%
Humaniora	768,1	12	164,3	3	932,4	7
Samfunnsvitenskap	1 522,2	23	1 119,2	18	2 641,4	21
Matematikk/naturvitenskap	1 428,7	21	1 267,8	21	2 696,5	21
Teknologi	812,9	12	2 146,7	35	2 959,6	23
Medisin	1 778,1	27	400,3	7	2 178,4	17
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	350,9	5	977,0	16	1 327,9	10
Totalt	6 660,9	100	6 075,3	100	12 736,2	100

3 Nærmere om universitets- og høyskolesektorens FoU-utgifter

I dette kapitlet ser vi nærmere på FoU-utgiftene ved universiteter og høyskoler. Som vi så i kapittel 2, er det i UoH-sektoren hovedtyngden av humanistisk forskning utføres, vel 80 prosent i 2003.

3.1 Humaniora sammenlignet med de andre fagområdene i UoH-sektoren

Driftsutgiftene til FoU innenfor humaniora beløp seg til 768 millioner kroner i 2003. I perioden 1993 til 2003 har driftsutgiftene til FoU i UoH-sektoren hatt en realvekst på nærmere 40 prosent, i løpende priser er dette nesten en dobling. Figur 3.1 viser utviklingen i UoH-sektorens FoU-utgifter etter fagområde i tiårsperioden. Teknologi, samfunnsvitenskap og medisin har alle hatt en større vekst enn gjennomsnittet for sektoren. Humaniora ligger knapt over snittet, mens matematikk/naturvitenskap og landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin har hatt en vekst langt under gjennomsnittet for hele UoH-sektoren.

Figur 3.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde 1993-2003. Mill. kr, faste 1990-priser

Tabell 3.1 viser UoH-sektorens FoU-utgifter per fagområde i løpende priser i perioden 1993-2003. Med en årlig realvekst på 4 prosent, lå humaniora litt over gjennomsnittet for sektoren, som beskrevet over. Ser vi bare på utviklingen fra 2001 til 2003, lå humaniora

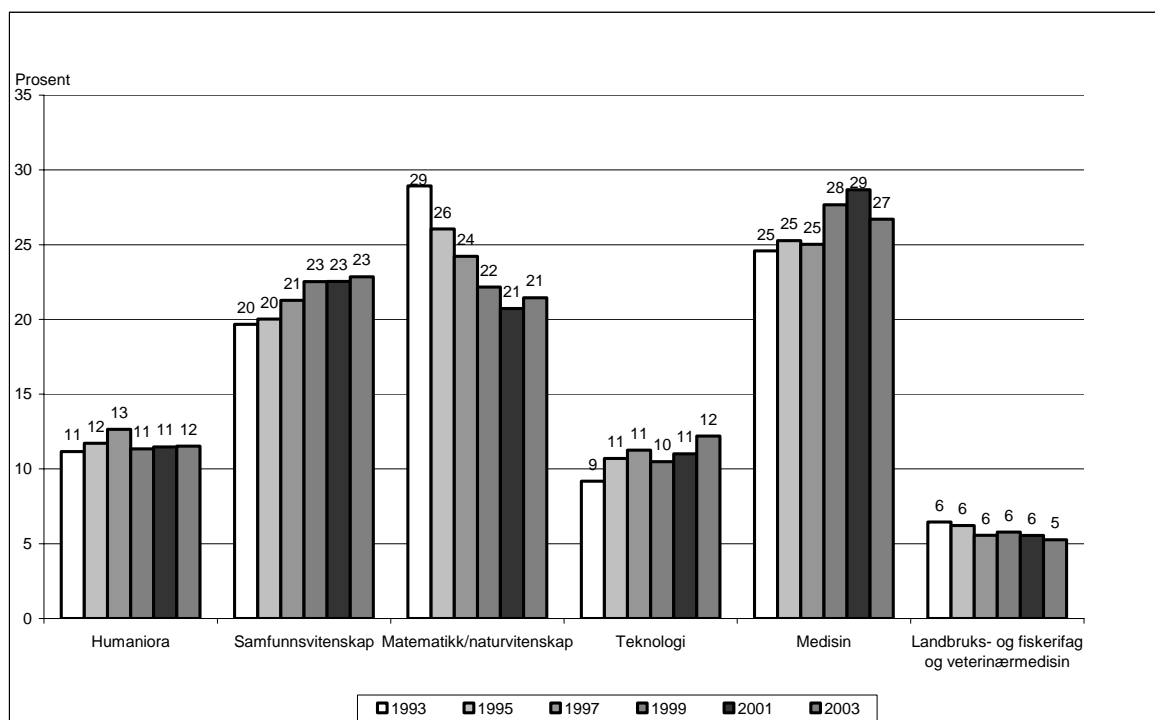
også i disse årene litt over snittet for alle fagområdene, med en gjennomsnittlig årlig realvekst på 7,6 prosent. I denne perioden var det særlig teknologi og matematikk/naturvitenskap som kom godt ut. For mat./nat.-fagene var dette et oppsving etter en lang periode med svak vekst. Medisin har i denne siste delen av tiårsperioden hatt en gjennomsnittlig årlig realvekst langt under UoH-sektorens gjennomsnitt og kom dårligst ut av fagområdene fra 2001 til 2003.

Tabell 3.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde 1993-2003. Mill. kr, gjennomsnittlig årlig realvekst i prosent

Fagområde	1993	1995	1997	1999	2001	2003	Gj.snittlig årlig realvekst 2001-2003	Gj.snittlig årlig realvekst 1993-2003
Humaniora	382,4	431,5	534,6	558,2	645,3	768,1	7,6	4,0
Samf.vitsk.	673,2	737,1	899,0	1 107,8	1 266,8	1 522,3	8,1	5,2
Mat./nat.	990,2	958,8	1 023,4	1 090,0	1 164,6	1 428,7	9,2	0,6
Teknologi	314,2	393,9	475,6	515,6	619,0	812,9	13,0	6,6
Medisin	841,4	929,9	1 057,0	1 360,4	1 611,5	1 778,1	3,4	4,5
Landbruks- og fiskerifag og vet.med.	221,1	229,0	235,0	284,3	312,0	350,9	4,6	1,5
Totalt	3 422,5	3 680,2	4 224,0	4 916,3	5 619,4	6 660,9	7,4	3,6

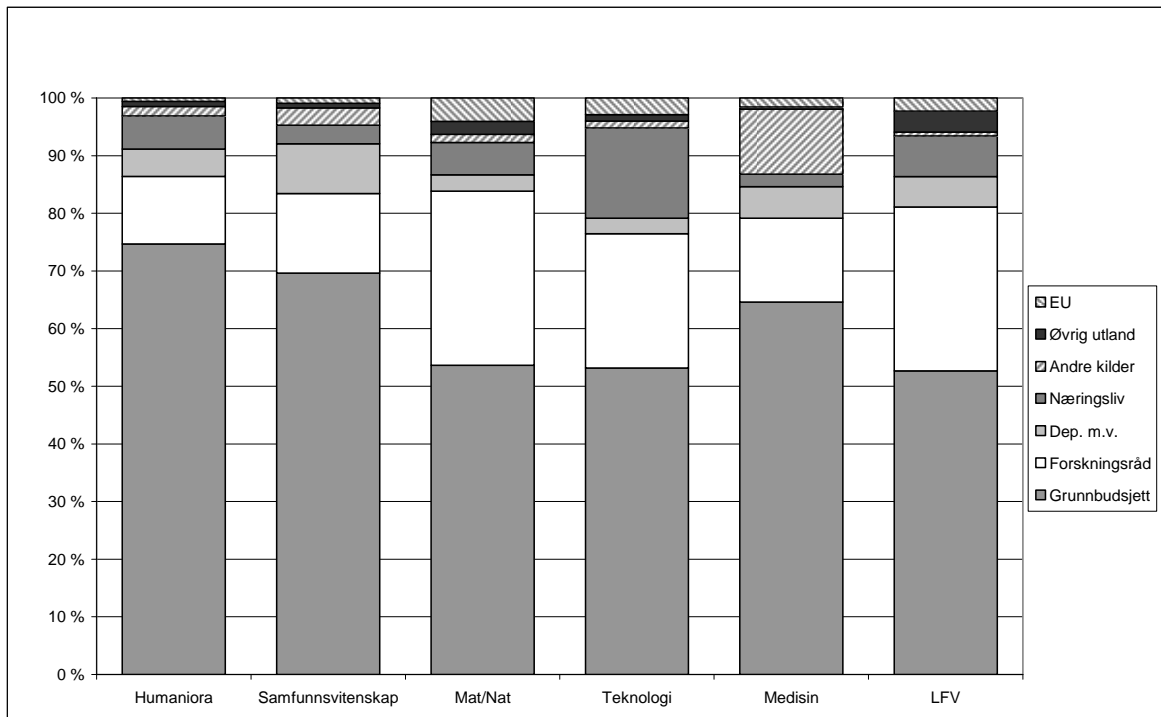
Figur 3.2 illustrerer hvor stor andel av totale driftsutgifter til FoU de enkelte fagområdenes FoU-utgifter utgjør over en tiårsperiode. Målt med denne indikatoren ser vi at humanioras FoU-ressurser – i likhet med FoU-utgiftene innenfor landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin – har ligget på et relativt stabilt nivå sammenlignet med de andre fagområdene fra 1993 til 2003.

Figur 3.2

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde, fagområdenes andel av totalen i prosent

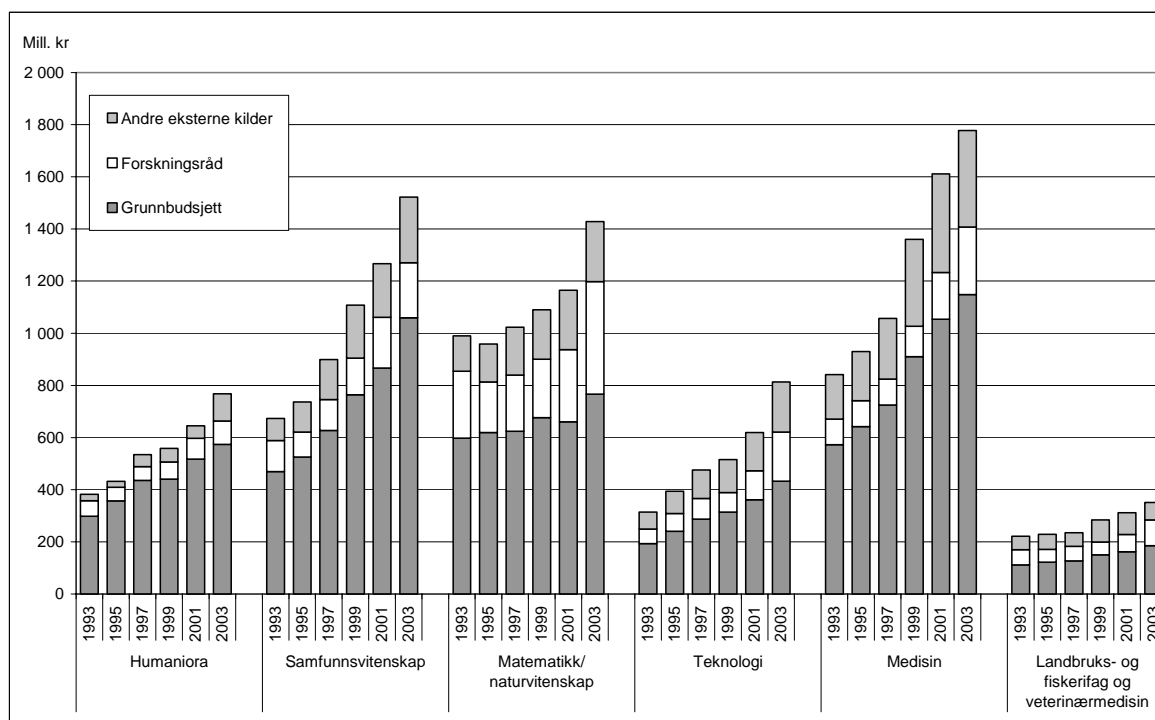
Fagområdene i UoH-sektoren varierer mye med hensyn til finansiering av FoU-virksomheten, se figur 3.3. Humaniora er det fagområdet som har høyest andel finansiering over grunnbudsjettet, dvs. i hovedsak basisbevilgningen fra Utdannings- og forskningsdepartementet; 75 prosent i 2003. Til sammenligning finansierte matematikk/naturvitenskap, teknologi og landbruksfagene nær halvparten av sin FoU-virksomhet med midler fra eksterne kilder. Samlet offentlig finansiering – grunnbudsjett, forskningsråd, departementer, fylker og kommuner – utgjorde vel 90 prosent for humaniora i 2003, som sammen med samfunnsvitenskap relativt sett får mest finansiering fra offentlige kilder. Andelen midler fra Forskningsrådet er likevel lav sammenlignet med de andre fagområdene. Se også vedleggstabell V.1.

Figur 3.3

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og finansieringskilde i 2003. Prosent

Over tid har det skjedd noen endringer i forholdet mellom de ulike hovedfinansieringskildene for FoU i UoH-sektoren, se figur 3.4. For alle fagområdene, med unntak av samfunnsvitenskap og landbruksfagene, har andelen finansiering over grunnbudsjettet gått ned i perioden 1993-2003. Humaniora og samfunnsvitenskap er de eneste fagområdene hvor andelen finansiering fra Forskningsrådet var lavere i 2003 enn i 1993. Vi ser av figuren at det nettopp er Forskningsrådet som står for mye av veksten i FoU-utgifter innenfor matematikk/naturvitenskap fra 2001 til 2003. Alle fagområdene, bortsett fra landbruksfagene, økte sin andel FoU-finansiering fra eksterne kilder utenom Norges forskningsråd i tiårsperioden.

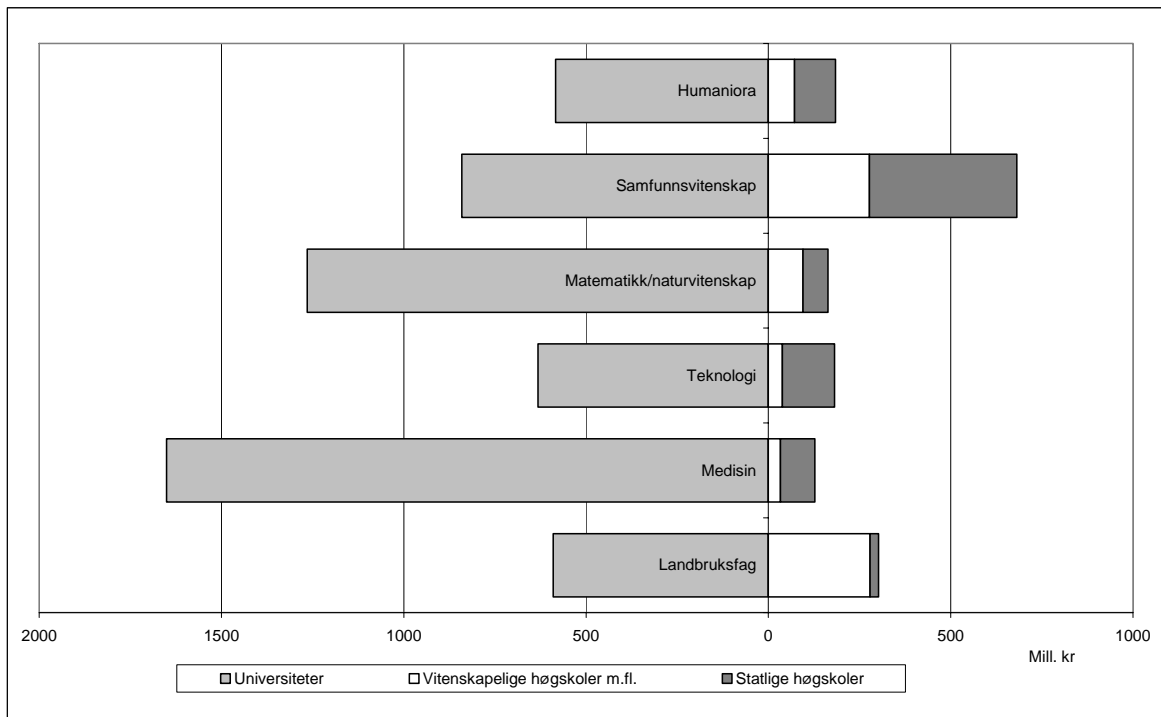

Figur 3.4

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og hovedfinansieringskilde 1993-2003. Mill. kr

Tre fjerdedeler av FoU-utgiftene innenfor humaniora var i 2003 knyttet til universitetene, se figur 3.5. For samfunnsvitenskapelig forskning står universitetene for vel halvparten av virksomheten, mens ca. en fjerdedel utføres ved de statlige høyskolene og resten ved vitenskapelige høyskoler. Figuren viser også at det er lite medisinsk forskning som utføres utenfor universitetene i UoH-sektoren. Dette skyldes at universitetssykehusene omfattes av universitetene. Landbruksfagene har en stor del FoU ved vitenskapelige høyskoler, nærmere bestemt Norges landbrukshøgskole² og Norges veterinærhøgskole. Se også vedleggstabell V.2 for en mer spesifisert oversikt over humanioras FoU-utgifter per lærested/lærestedstype.

² Fra 1. januar 2005 Universitetet for miljø- og biovitenskap.

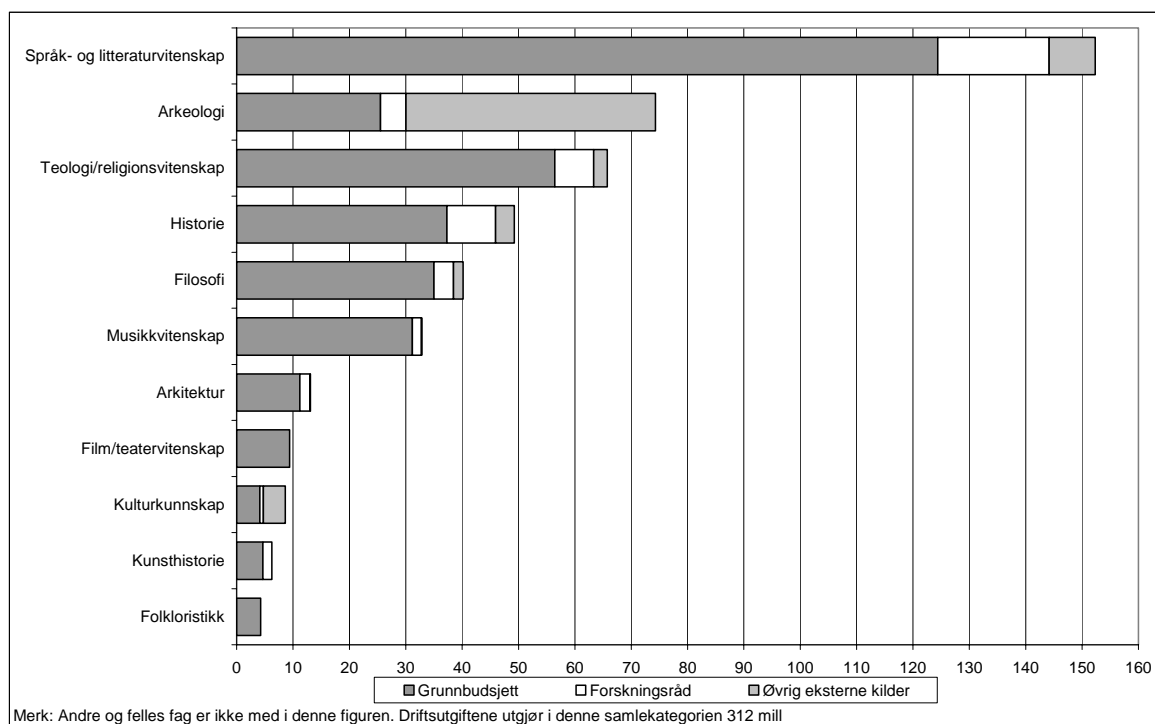

Figur 3.5

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og lærestedstype i 2003. Mill. kr

3.2 Humanistisk forskning ved universiteter og høyskoler

Som nevnt innledningsvis, kan fagområdet humaniora inndeles i faggrupper. Figur 3.6 viser FoU-utgifter innenfor de enkelte humanistiske faggruppene i 2003. Det er imidlertid en stor del av FoU-virksomheten som er klassifisert i faggruppen *andre og felles fag humaniora*. Denne samlekategori omfatter mange tverrfaglige enheter der ingen faggruppe utgjør mer enn halvparten av FoU-virksomheten. Enheter som inngår er blant andre museer, sentre og de fleste enhetene ved de statlige høyskolene som utfører FoU innenfor humaniora. Av totale driftsutgifter på 768 millioner kroner til FoU innenfor humaniora i 2003, var 312 millioner klassifisert som andre og felles fag. Denne gruppen er ikke tatt med i figur 3.6. Språk- og litteraturvitenskap var med vel 150 millioner kroner den største faggruppen når vi ser bort fra andre og felles fag. I figuren er det skilt mellom de ulike faggruppenes hovedfinansieringskilder. Det er særlig arkeologi som skiller seg ut med 65 prosent av FoU-utgiftene finansiert av kilder utenom grunnbudsjettet.

Figur 3.6

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren innenfor humaniora etter faggruppe og hovedfinansieringskilde i 2003. Mill. kr

Fra 1993 til 2003 har det skjedd en dreining mot at mer av FoU-virksomheten i UoH-sektoren foregår ved andre institusjoner enn universitetene. Dette gjelder også for humaniora og er illustrert i tabell 3.2. Vi ser at i hele tiårsperioden fra 1993 til 2003 har gjennomsnittlig årlig realvekst ligget på 4 prosent for totale driftsutgifter til FoU i humaniora. Tilsvarende vekst ved de statlige høyskolene lå på 8 prosent. Ser vi bare på årene 2001 til 2003, var realøkningen i FoU-utgifter betydelig større ved de vitenskapelige og statlige høyskolene enn ved universitetene.

Tabell 3.2

Driftsutgifter til FoU innenfor humaniora 1993-2003 etter lærestedsgruppe. Mill. kr.

Gjennomsnittlig årlig realvekst i prosent

Lærestedsgruppe	1993	1995	1997	1999	2001	2003	Gj.snittlig årlig realvekst 2001-2003	Gj.snittlig årlig realvekst 1993-2003
Universiteter	308,9	356,6	419,7	434,4	511,1	583,9	5,3	3,3
Vitenskapelige høyskoler m.fl.	35,6	38,7	55,5	43,4	49,0	71,7	19,0	4,0
Statlige høyskoler	37,9	36,3	59,5	80,3	85,2	112,5	13,2	8,1
Totalt	382,4	431,5	534,6	558,2	645,3	768,1	7,4	4,0

4 Forskerpersonalet

I dette kapitlet gir vi en oversikt over personalressursene til FoU innenfor humaniora i universitets- og høgskolesektoren med hovedvekt på 2003. Personalsituasjonen vil bli belyst ved sammenligninger med de andre fagområdene, faggruppe- og stillingssammensetningen innenfor humaniora inngår også. Oversikter som viser alders- og kjønnsammensetningen blant humaniorapersonalet er også tatt med.

4.1 Humaniora sammenlignet med de andre fagområdene

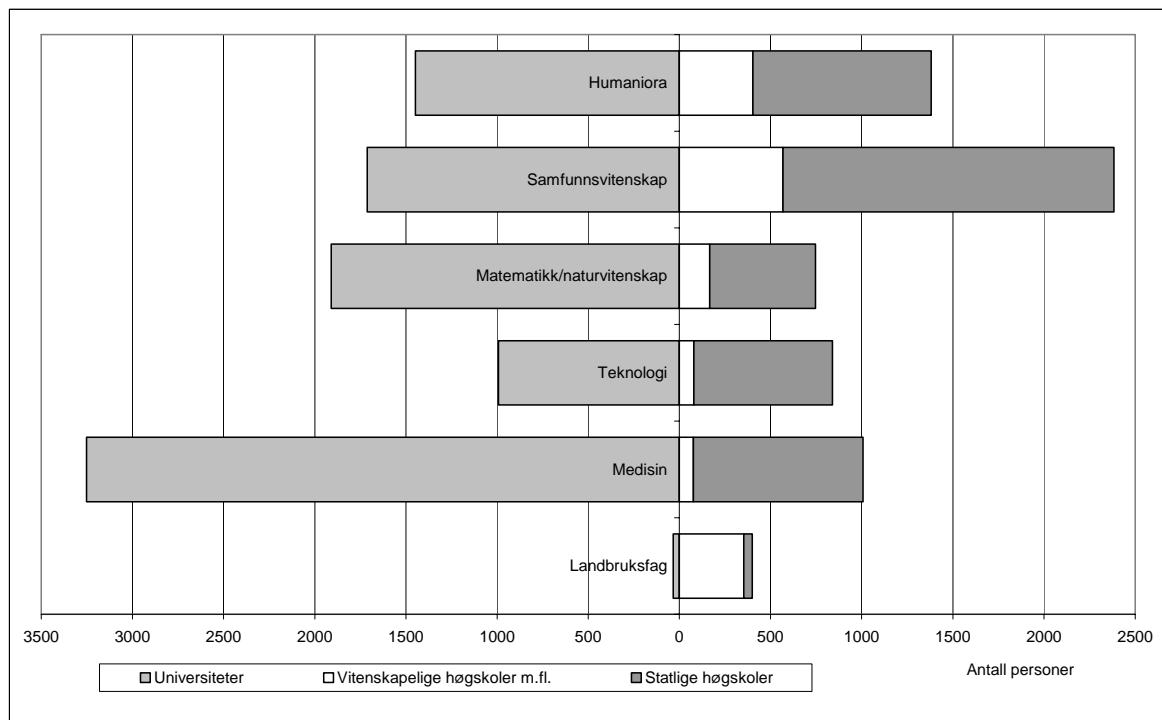
I 2003 var det totalt 16 105 personer med en vitenskapelig/faglig stilling i UoH-sektoren, eksklusiv bibliotekspersonale. I forhold til 2001 var dette en økning på nesten 950 personer, eller 6 prosent. Innenfor fagområdet humaniora befant det seg 2 829 personer i en vitenskapelig eller faglig stilling i 2003, og disse utgjorde ca. 18 prosent av det totale vitenskapelige/faglige personalet i UoH-sektoren. I antall personer er dermed fagområdet humaniora det tredje største. Ser vi på driftsutgiftene til FoU utgjør humanioras andel bare 12 prosent (jf figur 3.2) og er det nest minste fagområdet i sektoren. At det er relativt mange personer innenfor humaniora samtidig som andelen humanistisk FoU målt i beløp er mindre, har sin årsak i at en relativ stor andel av personalet befinner seg ved de statlige høgskolene. De statlige og vitenskapelige høgskolene har en gjennomsnittlig lavere forskningskomponent enn universitetene. I tillegg har de statlige høgskolene også mange høgskole- og førstelektorer som hovedsakelig benytter tiden sin til undervisning fremfor forskning.

Tabell 4.1

Totalt vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og lærestedstype i 2003 (eksklusiv bibliotekspersonale), samt totaltall for 2001

Fagområde	Universiteter	Vitenskapelige høgskoler m.fl.	Statlige høgskoler	Totalt 2003	Totalt 2001
Humaniora	1 448	403	978	2 829	2 630
Samfunnsvitenskap	1 713	569	1 814	4 096	3 770
Matematikk/ naturvitenskap	1 909	166	580	2 655	2 401
Teknologi	992	79	761	1 832	1 836
Medisin	3 252	77	930	4 259	4 048
Landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin	34	353	47	434	477
Totalt 2003	9 348	1 647	5 110	16 105	
Totalt 2001	8 791	1 592	4 779		15 162

Som figur 4.1 viser, fordelte det vitenskapelige/faglige personalet innenfor humaniora seg ved at noe over halvparten av personalet befant seg ved universitetene, i overkant av en tredjedel ved de statlige høyskolene, mens de resterende, ca. 14 prosent var å finne ved de vitenskapelige høyskolene.

Figur 4.1

Vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og lærestedstyper i 2003, antall personer

Ser vi på stillingssammensetningen i de ulike fagområdene i UoH-sektoren, ser vi at fagområdene var relativt forskjellige. Både tabell 4.2 og figur 4.2 viser det vitenskapelige/faglige personalet i UoH-sektoren fordelt etter fagområde og stillingskategori; fast personale³, forskere og postdoktorer og rekrutteringspersonale (som hovedsakelig består av stipendiater og noen få vitenskapelig assistenter). Om lag 80 prosent av humaniorapersonalet var ansatt i faste stillinger, ca 6 prosent var forskere eller postdoktorer, og 14 prosent av personalet var i en rekrutteringsstilling. Ingen av de andre fagområdene hadde en så stor andel fast personale, eller en så liten andel forskere og rekrutteringspersonale som humaniora hadde. Totalt sett utgjorde det faste personale i UoH-sektoren til sammenligning i underkant av 60 prosent.

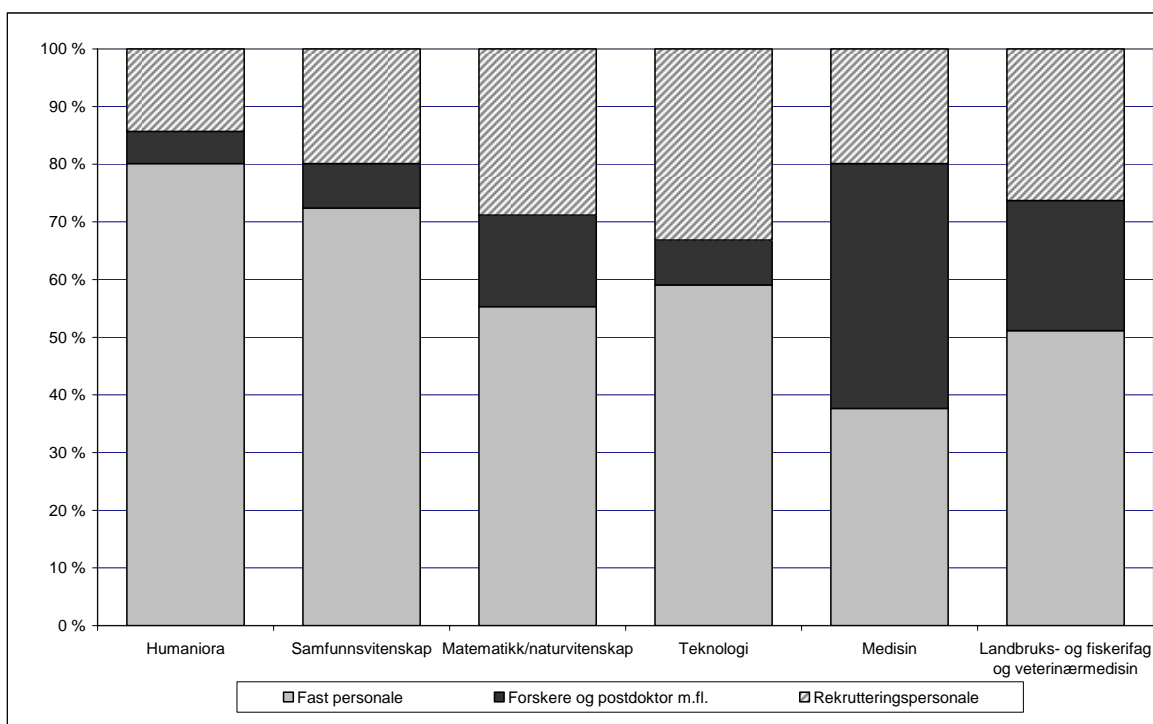
³ Fast personale omfatter professor, førsteamanuensis, høyskolelektor, leder, universitets- og høyskolelektor, førstelektor og amanuensis.

Tabell 4.2

Vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og stillingskategori i 2003

Fagområde	Fast personale	Forskere og postdoktor m.fl. ¹	Rekrutteringspersonale	Totalt
Humaniora	2 266	159	404	2 829
Samfunnsvitenskap	2 966	316	814	4 096
Matematikk/naturvitenskap	1 468	422	765	2 655
Teknologi	1 082	143	607	1 832
Medisin ¹	1 604	1 808	847	4 259
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	222	98	114	434
Totalt	9 608	2 946	3 551	16 105

¹Under kategorien forskere og postdoktorer m.fl. inngår 1 319 leger, biokjemikere og enkelte andre som deltok i FoU-virksomhet lønnet over sykehusbudsjettene.

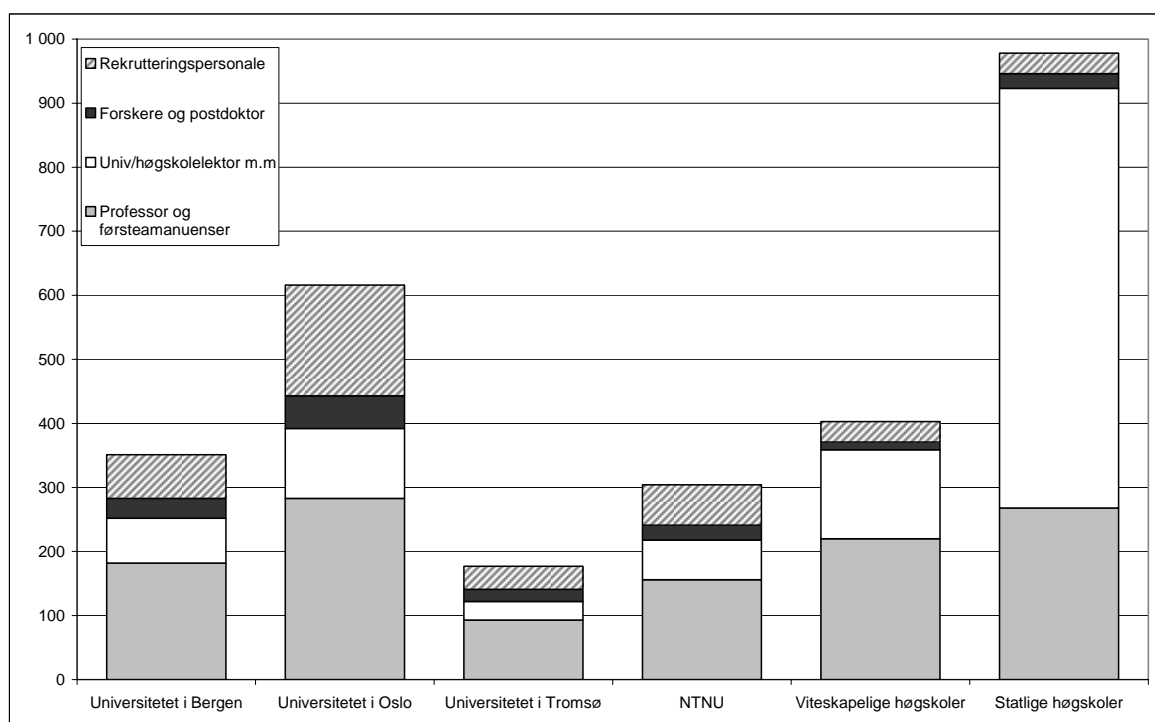
Figur 4.2

Vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og stillingskategori i 2003

4.2 Nærmere om personalet i humaniora

Figur 4.3 viser humaniorapersonalet fordelt etter stillingskategori og lærested/lærestedstype i 2003. I figuren er kategorien fast personale delt i to og består av professor og førsteamanuensis, som ofte omtales som førstestillinger, og øvrig fast personale. Sammensetningen av personalet ved universitetene skiller seg fra de statlige høyskolene. Mens minst halvparten av personalet ved universitetene var i en førstestilling, var bare en fjerdedel av personalet ved de statlige høyskolene ansatt i en tilsvarende stilling. Som nevnt innledningsvis i dette kapitlet hadde de statlige høyskolene en høy

andel høgskolelektorer og andre stillinger som hovedsakelig underviser. Figur 4.3 illustrerer stillingssammensetningen ved universitetene, de vitenskapelige og statlige høgskolene.

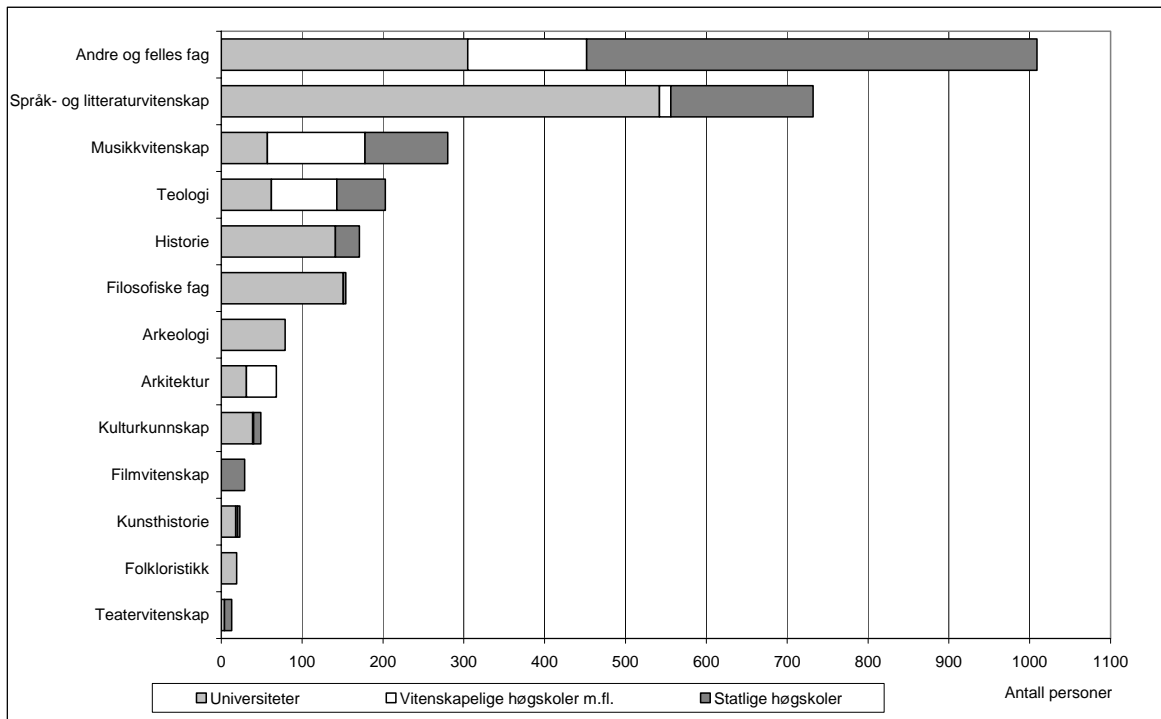
Figur 4.3

Vitenskapelig/faglig personale innefor humaniora i UoH-sektoren fordelt etter stillingskategori og lærested/lærestedstype i 2003, antall personer

4.2.1 Faggruppe, alders- og kjønnssammensetning innenfor humaniora

Innledningsvis i notatet er faggruppene som humaniora består av beskrevet. I tillegg er instituttene/enhetene som inngår i datagrunnlaget for FoU-statistikken å finne i en oversikt sortert etter lærested og faggruppe i vedlegg 2.

Tabell 4.3 viser hvordan personalet i UoH-sektoren innenfor humaniora er fagklassifisert. Over 1 000 personer, eller om lag 53 prosent av personalet arbeidet ved humanistiske enheter kategorisert under faggruppen "andre og felles fag". I denne samlekategorien befinner det seg mange og til dels store sentra som ikke lar seg klassifisere i spesifikke fagkategorier. De aller fleste av disse enhetene er å finne ved de statlige høgskolene. Årsaken til dette er måten de fleste høgskolene organiserer enhetene sine på; ved å ha flere mindre fagenheter i en felles organisasjon. Språk- og litteraturvitenskap var den største spesifikke faggruppen hvor 732 personer, eller nesten 39 prosent av personalet befant seg.

Figur 4.4

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren fordelt etter faggruppe og lærestedstype i 2003

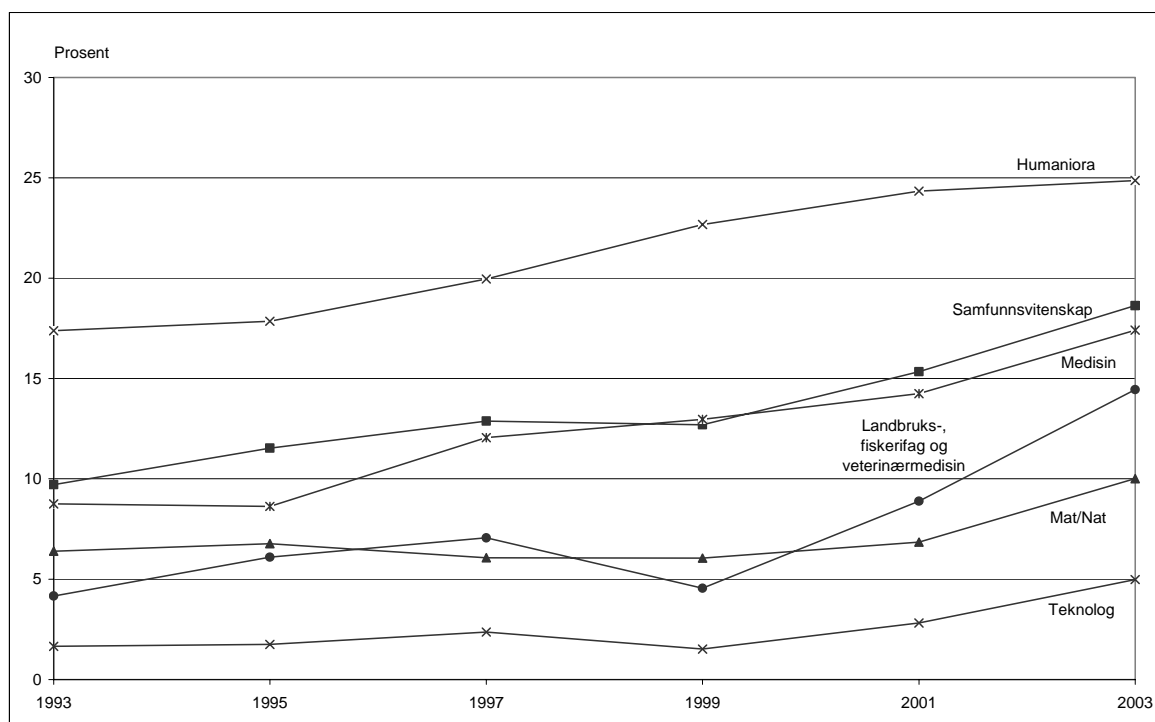
Humaniora var, som tidligere nevnt, det fagområdet med den høyeste andelen fast personale i universitets- og høyskolesektoren i 2003 (jf. figur 4.2), men denne andelen varierte mellom faggruppene (jf. tabell 4.3).

Tabell 4.3

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren fordelt etter faggruppe og stillingskategori i 2003, totalt antall personer og herav kvinner

Faggruppe	Fast personale	Forskere, postdoktor	Rekrutteringspersonale	Totalt	herav kvinner
Språk- og litteraturvitenskap	561	54	117	732	358
Musikk	264	3	13	280	78
Teologi	159	14	30	203	58
Historie	112	10	49	171	50
Filosofi	126	10	18	154	34
Arkeologi	34	16	29	79	36
Arkitektur	50	3	15	68	17
Kultur	39	7	3	49	19
Filmvitenskap	28	0	1	29	13
Kunst	21	0	2	23	15
Folkloristikk	15	1	3	19	11
Teatervitenskap	12	0	1	13	8
Andre og felles fag	845	41	123	1 009	487
Totalt	2 266	159	404	2 829	1 184
Totalt i 2001	2 201	71	358	2 630	1 062

Av de totalt 2 829 personene innenfor humaniora i 2003 var 1 184 kvinner. Dette gir en kvinneandel på 42 prosent og var en økning på 2 prosentpoeng i forhold til 2001. Kvinneandelen i humaniora var dermed høyere enn totalt for sektoren hvor den utgjorde 38 prosent (jf. tabell V.3) i 2003. Ser vi bare på kvinneandelen innenfor humaniora, var det imidlertid store forskjeller innenfor de ulike humanistiske faggruppene. Mens kvinneandelene innenfor kunst og teatervitenskap var henholdsvis 65 og 62 prosent i 2003, var andelene så lave som 22 og 25 for filosofi og arkitektur. Tabell V.6 viser humaniorapersonalet etter stillingskategori og kvinneandeler. Fra denne tabellen går det blant annet fram at kvinneandelen blant professorene innenfor humaniora var 25 prosent i 2003. Humaniora hadde dermed den høyeste andelen kvinnelige professorer. Figur 4.5, som viser andelen kvinnelige professorer etter fagområde i UoH-sektoren i perioden 1993 til 2003, viser i tillegg at kvinneandelen blant professorene i hele denne perioden har vært høyest innenfor humaniora.

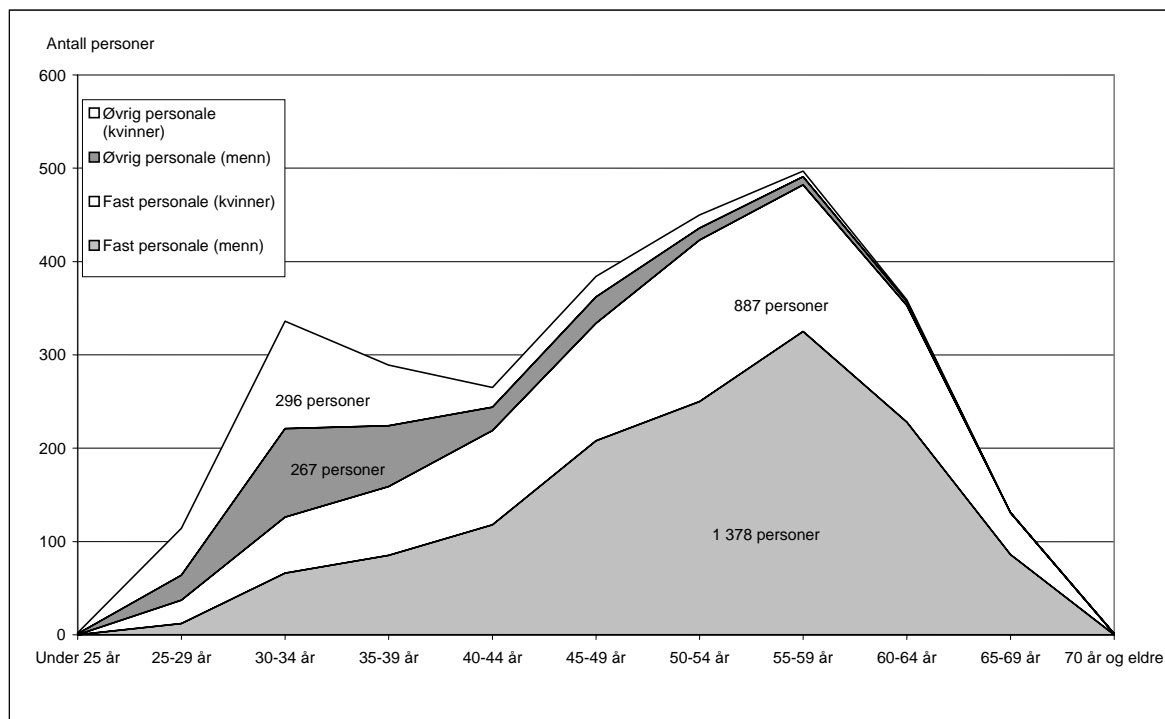

Figur 4.5

Andel kvinnelige professorer etter fagområde i UoH-sektoren, 1993-2003

Figur 4.6 er et arealdiagram som viser hvordan det vitenskapelige/faglige personalet innenfor humaniora i UoH-sektoren fordelte seg etter alder, kjønn og stillingskategori i 2003. Figuren viser hovedsakelig to topper; den største som representerer det faste personalet, og den noe mindre som representerer det øvrige personalet (forskere, postdoktorer og rekrutteringspersonale). Det var naturlig nok det faste personalet som var eldst, men figuren viser at det også fantes godt voksne personer som ikke innehadde en fast stilling (jf. tabell V.7). De 1 378 menn i faste stillinger hadde en gjennomsnittsalder på 52,0 år, mens kvinner i faste stillinger var noe yngre med en gjennomsnittsalder på 49,9 år

i 2003. Totalt sett for hele humaniorapersonalet var gjennomsnittsalderen 51,2 år i 2003, og dette personalet var dermed det eldste i sektoren (jf. tabell V.4).

Figur 4.6

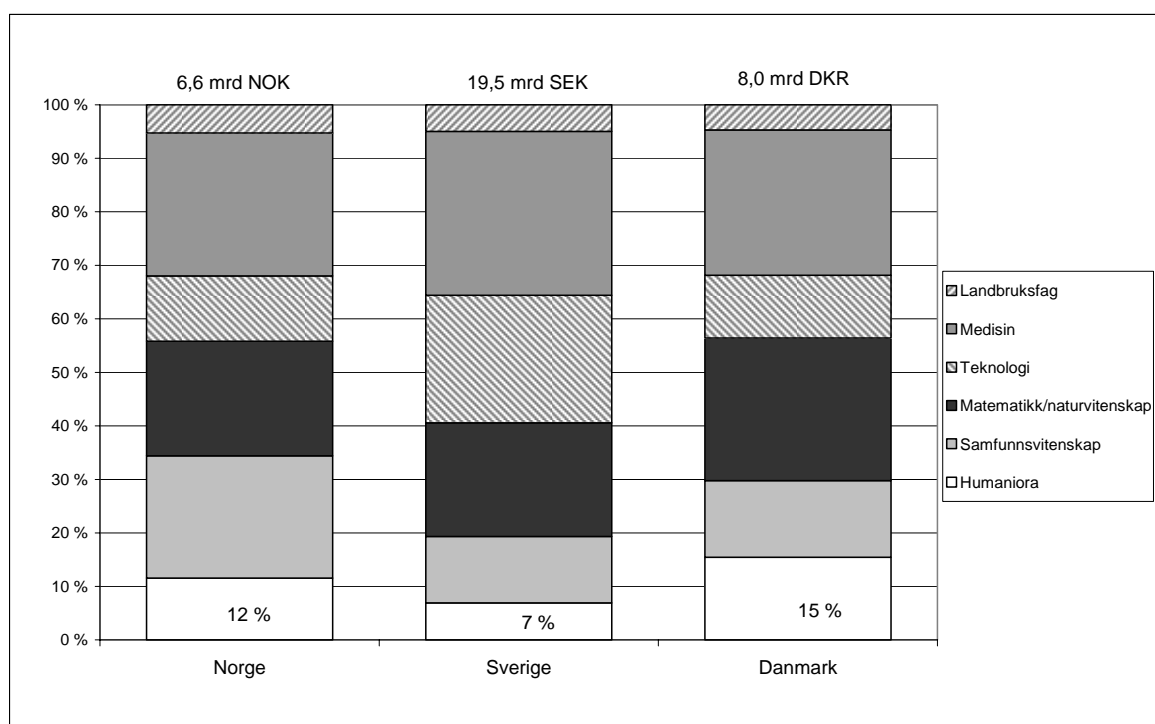
Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren fordelt etter stillingstype (fast eller øvrig vitenskapelig personale), aldersgruppe og kjønn i 2003

5 Skandinaviske sammenligninger

I dette kapitlet sammenligner vi Norge med Sverige og Danmark med hensyn til ressursinnsatsen til humanistisk FoU i UoH-sektoren og antall avlagte doktorgrader. Kilder for Sverige og Danmark har henholdsvis vært Statistiska centralbyrån og Dansk center for forskningsanalyse.

5.1 FoU-utgifter

Humanioras andel av driftsutgiftene til FoU i UoH-sektoren utgjorde i Norge 12 prosent i 2003. Norge havnet dermed mellom Sverige og Danmark hvor denne andelen henholdsvis var 7 og 15 prosent. Siden begge våre naboland bruker langt mer til FoU totalt sett, havner Norge på en jumboplass dersom vi sammenligner absolutte tall, se tabell V.9.

Figur 5.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde i Skandinavia i 2003, prosent

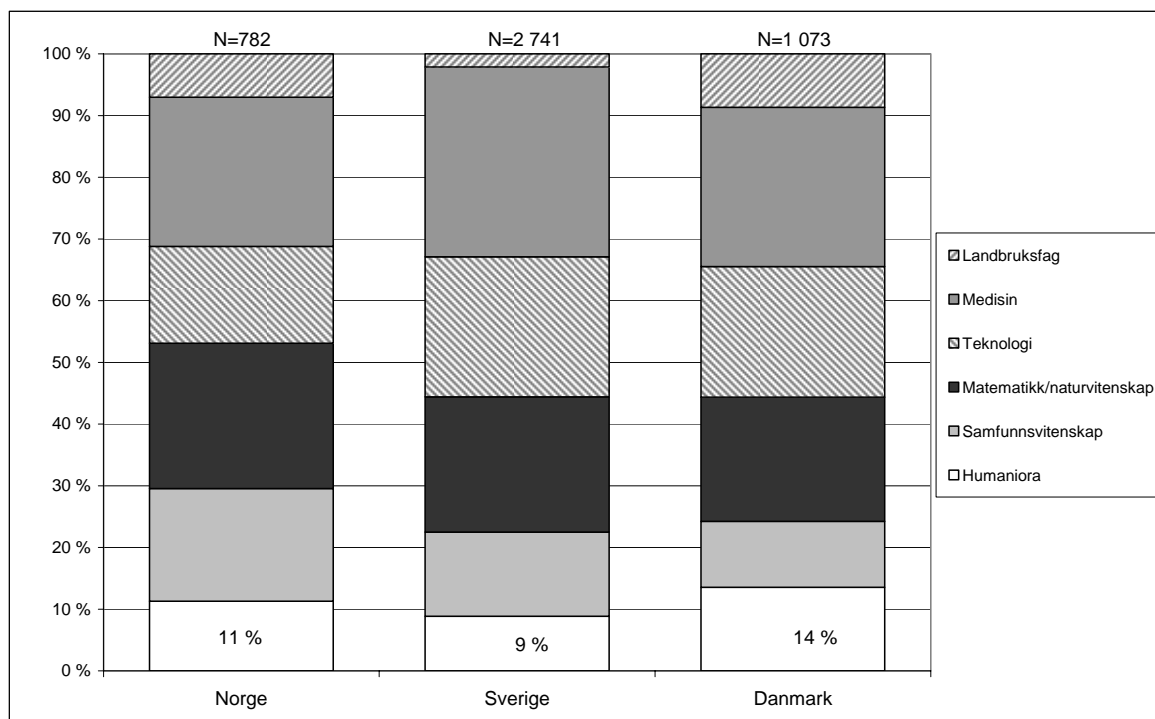
Kilde: NIFU STEP, Statistiska centralbyrån, Dansk center for forskningsanalyse.

Figuren viser at UoH-sektoren i Norge, Sverige og Danmark har en tildels ulik fagprofil. Samfunnsvitenskap står relativt sterk i Norge, teknologi og medisin står sterkt i Sverige, mens humaniora og matematikk/naturvitenskap har relative store andeler i Danmark.

5.2 Doktorgrader

Figur 5.2 viser prosentvis fordeling av antall avlagte doktorgrader etter fagområder i Norge, Sverige og Danmark i 2004. Visuelt sett er figuren svært lik figur 5.1, som viser tilsvarende fagområdefordeling for utgiftene. I Norge ble det i alt avlagt 782 doktorgrader

i 2004. Av disse var 88, eller 11 prosent, innenfor humanistiske fag. I våre naboland avlegges det årlig langt flere doktorgrader enn her hjemme. I Sverige ble det i 2004 avlagt 2 741 doktorgrader hvorav 242, eller 9 prosent innenfor humaniora. I Danmark ble det i 2003 avlagt 1 073 doktorgrader, hvorav 145 eller 14 prosent innenfor humanistiske fag, se tabell V.10.

Figur 5.2

Avlagte doktorgrader i Skandinavia fordelt etter fagområde i 2004, prosent

Danmarks tall er hentet fra 2003.

Kilde: Norbal (Doktorgradsdatabase for Norden og Baltikum drevet av NIFU STEP)

Tabell V.8 viser totalt antall avlagte doktorgrader i Norge etter fagområde i perioden 2000-2004, andel kvinner og gjennomsnittsalder ved disputas. I denne fireårsperioden ble det avlagt 391 doktorgrader innenfor humaniora, mens totalantallet for alle fagområdene var 3 568. Andelen doktorgrader innenfor humaniora som ble avlagt av kvinner var 42 prosent, totalt sett var kvinneandelen 37 prosent. Gjennomsnittsalderen for stipendiatene som avla en doktorgrad i denne perioden var 37,6 år. Humaniorastipendiatene var eldst av samtlige med en gjennomsnittsalder ved disputas på 42,8 år.

En sammenligning med våre naboland viser også at stipendiatene innenfor humaniora var litt eldre ved disputas enn i Sverige (41,9 år), Danmark (38,1 år) og i Finland (40,3 år), se tabell V.11. Ser vi alle fagområdene samlet, var gjennomsnittsalderen ved disputas i Norge 37,6 år i 2004. De var dermed eldre enn i Sverige og Danmark, men yngre enn de var i Finland.

Vedlegg

Tabelloversikt

Tabell V.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og finansieringskilde i 2003. Mill. kr

Tabell V.2

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og lærested/lærestedstype i 2003.
Mill. kr

Tabell V.3

Vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og stillingskategori i 2003

Tabell V.4

Gjennomsnittsalderen for fast personale i UoH-sektoren etter fagområde i 1997 og 2003

Tabell V5

Vitenskapelige/faglig personale innen humaniora i UoH-sektoren etter faggruppe og lærestedstype i 2003

Tabell V.6

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren etter stilling, totalt og herav kvinner i 2003

Tabell V.7

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren etter stillingskategori, aldersintervall og kjønn i 2003

Tabell V.8

Antall avlagte doktorgrader i Norge etter fagområde, totalt, kvinner og gjennomsnittsalder ved disputas i perioden 2000-2004

Tabell V.9

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde i Skandinavia i 2003. Mill. kr i nasjonal valuta

Tabell V.10

Antall avlagte doktorgrader etter fagområde i Skandinavia og Finland i 2004

Tabell V.11

Gjennomsnittsalder ved disputas etter fagområde i Skandinavia og Finland i 2004

Vedlegg 1 – Tabeller

Tabell V.1

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og finansieringskilde i 2003. Mill. kr

Fagområde	Totalt	Grunnbudsjett ¹	Næringslivet	Forskningsrådet	Dep. m.v.	Andre kilder	Utland	herav EU
Humaniora	768,1	573,6	44,1	89,9	36,5	12,6	11,3	4,4
Samfunnsvitenskap	1 522,3	1 059,8	49,3	210,5	131,2	45,9	25,7	14,0
Matematikk/naturvitenskap	1 428,7	766,3	80,6	432,0	39,8	20,1	89,9	58,1
Teknologi	812,9	432,2	127,2	189,4	21,9	9,8	32,4	23,5
Medisin	1 778,1	1 148,7	38,8	259	96,9	200,5	34,3	27,3
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	350,9	184,9	24,8	99,7	18,5	2,3	20,7	8,0
Totalt	6 660,9	4 165,5	364,8	1 280,4	344,7	291,2	214,3	135,4

¹Privat grunnbudsjett utgjør 70,1 mill. kr hvorav 11,3 mill. kr innenfor humaniora

Tabell V.2

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde og lærested/lærestedstype i 2003.

Mill. kr

Fagområde	Totalt	Sum Univ.	UiB	UiO	UiTø	NTNU	Vit. høgschooler	Stat. høgschooler
Humaniora	768,1	583,9	118,6	241,7	77,6	146,0	71,7	112,5
Samfunnsvitenskap	1 522,3	841,1	206,3	375,4	97,4	162,0	277,1	404,1
Matematikk/naturvitenskap	1 428,7	1 265,2	414,6	465,4	201,0	184,2	94,9	68,6
Teknologi	812,9	631,6	-	-	-	631,6	38,4	142,9
Medisin	1 778,1	1 650,6	323,2	858,1	208,5	260,8	33,3	94,2
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	350,9	49,0	-	-	49,0	-	278,9	23,0
Totalt	6 660,9	5 021,5	1 062,7	1 940,7	633,5	1 384,6	794,2	845,2

Tabell V.3

Vitenskapelig/faglig personale i UoH-sektoren etter fagområde og stillingskategori i 2003

Fagområde	Fast personale	Forskere, postdoktor²	Rekrutteringspersonale	Totalt	Herav kvinner
Humaniora	2 266	159	404	2 829	1 184
Samfunnsvitenskap	2 966	316	814	4 096	1 673
Matematikk/naturvitenskap	1 468	422	765	2 655	695
Teknologi	1 082	143	607	1 832	320
Medisin ¹	1 604	1 808	847	4 259	1 993
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	222	98	114	434	171
Totalt	9 608	2 946	3 551	16 105	6 099

²Under kategorien forskere og postdoktorer inngår 1 319 leger, biokjemikere og enkelte andre som deltok i FoU-virksomhet lønnet over sykehusbudsjettene.

Tabell V.4

Gjennomsnittsalderen for fast personale i UoH-sektoren etter fagområde i 1997 og 2003

Fagområde	1997	2003
Humaniora	49,1	51,2
Samfunnsvitenskap	47,7	50,7
Matematikk/naturvitenskap	48,9	50,6
Teknologi	49,1	50,3
Medisin	49,2	51,0
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	48,2	50,1
Totalt	48,7	50,8

Tabell V.5

Vitenskapelig/faglig personale i humaniora i UoH-sektoren etter faggruppe og lærestedstype i 2003.

Faggruppe	Universiteter	Vitenskapelige høyskoler	Statlige høyskoler	Totalt
Språk- og litteraturvitenskap	542	14	176	732
Musikkvitenskap	57	121	102	280
Teologi	62	81	60	203
Historie	141		30	171
Filosofiske fag	151		3	154
Arkeologi	79			79
Arkitektur	31	37		68
Kulturkunnskap	39	1	9	49
Filmvitenskap			29	29
Kunsthistorie	18	2	3	23
Folkloristikk	19			19
Teatervitenskap	4		9	13
Andre og felles fag	305	147	557	1 009
Totalt 2003	1 448	403	978	2 829
Totalt 2001	1 314	365	951	2 630

Tabell V.6

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren etter stilling, totalt og herav kvinner i 2003

Stilling	Totalt	Herav kvinner	%-kvinner
Fast personale	2 266	888	39
Professor I	543	135	25
Høgskoledosent	6	2	33
Leder	14	6	43
Førsteamanuensis	659	236	36
Amanuensis	100	41	41
Førstelektor	129	44	34
Univ./høgskolelektor m.fl.	815	424	52
Annet personale	159	73	46
Postdoktor	77	44	57
Forskere	82	29	35
Rekrutteringspersonale	404	223	55
Stipendiat	329	184	56
Vit.ass.	75	39	52
Totalt	2 829	1 184	42

Tabell V.7

Vitenskapelig/faglig personale innenfor humaniora i UoH-sektoren etter stillingskategori, aldersintervall og kjønn i 2003

Stillingskategori	Under 25 år	25- 29 år	30- 34 år	35- 39 år	40- 44 år	45- 49 år	50- 54 år	55- 59 år	60- 64 år	65- 69 år	70 år og eldre	Totalt
Fast personale (menn)	0	12	66	85	118	208	250	325	228	86		1 378
Fast personale (kvinner)	0	25	60	74	101	126	173	157	125	45	1	887
Øvrig personale (menn)	1	27	95	65	25	28	13	9	4	0	0	267
Øvrig personale (kvinner)	1	50	115	65	21	22	14	6	2	0	0	296
Menn, alle	1	39	161	150	143	236	263	334	232	86	0	1 645
Kvinner, alle	1	75	175	139	122	148	187	163	127	45	1	1 183
Totalt	2	114	336	289	265	384	450	497	359	131	1	2 828

Totalsummen avviker med en pga manglende personalia.

Tabell V.8

Antall avlagte doktorgrader i Norge etter fagområde, totalt og kvinner og gjennomsnittsalder ved disputas i perioden 2000-2004

Fagområde	Totalt	Kvinner	%-kvinner	Gjennomsnittsalder ved disputas
Humaniora	391	164	42	42,7
Samfunnsvitenskap	661	286	43	40,6
Matematikk/naturvitenskap	882	304	34	33,6
Teknologi	597	105	18	32,8
Medisin	787	355	45	41,0
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	250	120	48	36,4
Totalt	3 568	1 334	37	37,6

Kilde: NIFU STEP/Doktorgradsregisteret

Tabell V.9

Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren etter fagområde i Skandinavia i 2003. Mill. kr i nasjonal valuta

Fagområde	Norge	Sverige	Danmark
Humaniora	768	1 352	1 236
Samfunnsvitenskap	1 522	2 425	1 149
Matematikk/naturvitenskap	1 429	4 145	2 135
Teknologi	813	4 664	938
Medisin	1 778	5 976	2 177
Landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin	351	975	377
Uspesifisert	-	388	-
Totalt	6 661	19 925	8 012

Kilde: NIFU STEP, Statistiska centralbyrån, Dansk center for forskningsanalyse

Tabell V.10

Antall avlagte doktorgrader i Skandinavia og Finland etter fagområde i 2004

Fagområde	Norge	Sverige	Danmark	Finland
Humaniora	88	242	145	155
Samfunnsvitenskap	143	374	115	310
Matematikk/naturvitenskap	184	601	216	306
Teknologi	123	622	227	256
Medisin	189	844	277	323
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	55	58	93	49
Totalt	782	2 741	1 073	1 399

Kilde: Norbal, NIFU STEP/Doktorgradsregisteret

Danmarks tall er fra 2003

Tabell V.11

Gjennomsnittsalder ved disputas etter fagområde i Skandinavia og Finland i 2004

Fagområder	Norge	Sverige	Danmark	Finland
Humaniora	42,8	41,9	38,1	40,3
Samfunnsvitenskap	39,5	40,8	35,6	42,3
Matematikk/naturvitenskap	33,8	33,5	32,3	33,9
Teknologi	31,9	34,9	32,3	36,5
Medisin	41,5	38,7	36,1	38,8
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	35,5	38,6	34,5	39,0
Totalt	37,6	37,2	34,6	38,4

Kilde: Norbal, NIFU STEP/Doktorgradsregisteret

Danmark og Finlands tall er fra 2003

Vedlegg 2

Oversikt over humanistiske institutter/enheter ved universiteter og høyskoler i 2003, sortert etter lærested og faggruppe

Lærested/institutt

Universitetet i Bergen

Engelsk institutt
Germanistisk institutt
Inst for lingvistikk og litteraturvitenskap
Nordisk institutt
Romansk institutt
Bergen museum - kultur- og kunsthistorisk avdeling
Senter for europeiske kulturstudier
Historisk institutt
SFF - Senter for middelalderstudier
Arkeologisk institutt
Bergen museum - arkeologisk avdeling
Filosofisk institutt
AKSIS- Avd for kultur, språk og informasjonsteknologi
AKSIS - HIT-Senteret
Det norske institutt i Athen
Griegakademiet - institutt for musikk
Inst for kulturstudier og kunsthistorie
Institutt for klassisk filologi, russisk og religionsvitenskap
Seksjon for humanistisk informatikk
Seksjon for Midtøstens språk og kultur
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for Midtøsten og islamske studier
Senter for vitskapsteori

Universitetet i Oslo

Germanistisk institutt
Institutt for lingvistiske fag (ILF)
Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap (INL)
INL - seksjon for leksikografi og målføregransking
INL - seksjon for navnegransking
INL - seksjon for allmenn litteraturvitenskap
INL - seksjon for nordisk språk og litteratur
Institutt for britiske og amerikanske studier
Klassisk og romansk institutt
Klassisk og romansk institutt - klassisk avdeling
Klassisk og romansk institutt - fransk avdeling
Klassisk og romansk institutt - iberoromansk avdeling
Klassisk og romansk institutt - italiensk avdeling
Historisk institutt
IAKK - avdeling for arkeologi
Institutt for arkeologi, kunsthistorie og konservering (IAKK)
Inst for kulturstudier - avd for folkloristikk
Inst for kulturstudier - avd for etnologi
Inst for musikk og teater – avd for musikkvitenskap

Faggruppe

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Kulturkunnskap
Kulturkunnskap
Historie
Historie
Arkeologi
Arkeologi
Filosofiske fag
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Historie
Arkeologi
Arkeologi
Folkloristikk
Folkloristikk
Musikkvitenskap

Inst for musikk og teater – avd for norsk folkemusikksamling
IAKK - avdeling for kunsthistorie
Fagenhet for det gamle testamentet
Fagenhet for det nye testamentet
Fagenhet for kirkehistorie
Fagenhet for systematisk teologi
Inst for kulturstudier – avd for religionshistorie
Filosofisk institutt
Inst for kulturstudier – avd for idéhistorie
Inst for musikk og teater - avd for teatervitenskap
De kulturhistoriske museer
Det norske institutt i Roma
IAKK - avdeling for konservering
Institutt for kulturstudier
Institutt for musikk og teater
Institutt for østeuropeiske og orientalske studier
Myntkabinettet
Oldsaksamlingen
Senter for Ibsenstudier
Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteters stilling
Senter for studier i vikingtid og nordisk middelalder

Universitetet i Tromsø

Institutt for lingvistikk
Institutt for allmenn litteraturvitenskap
Institutt for historie
Engelsk institutt
Finsk institutt
Fransk institutt
Germanistisk institutt
Institutt for nordisk språk og litteratur
Russisk institutt
Samisk institutt
Fagenhet for arkeologi
Institutt for arkeologi
Fagenhet for nyere kulturhistorie
Institutt for kunsthistorie
Institutt for religionsvitenskap
Institutt for filosofi
Fagenhet for samisk-etnografi
Humanistisk fakultet - uspesifisert
Institutt for dokumentasjonsvitenskap
Institutt for greske og latinske studier
SFF - Center for Advanced Study in Theoretical Linguistics (CASTL)
Tromsø museum - humaniora

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Institutt for anvendt språkvitenskap
Lingvistisk institutt
Engelsk institutt
Germanistisk institutt
Institutt for moderne fremmedspråk

Musikkvitenskap
Kunsthistorie
Teologi og religionsvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Filosofiske fag
Filosofiske fag
Teatervitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Historie
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Arkeologi
Arkeologi
Folkloristikk
Kunsthistorie
Teologi og religionsvitenskap
Filosofiske fag
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap

Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap	Språk- og litteraturvitenskap
Romansk institutt	Språk- og litteraturvitenskap
Senter for middelalderstudier	Historie
Institutt for historie og klassiske fag	Historie
Institutt for arkeologi og kulturhistorie	Arkeologi
Institutt for musikk	Musikkvitenskap
Rådet for folkemusikk og dans	Musikkvitenskap
Institutt for arkitekturhistorie	Arkitektur og design
Institutt for byggekunst, form og farge	Arkitektur og design
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning	Arkitektur og design
Religionsvitenskapelig institutt	Teologi og religionsvitenskap
Exphil-senteret	Filosofiske fag
Filosofisk institutt	Filosofiske fag
Institutt for billedkunst - kunstakademiet	Andre og felles fag, humaniora
Institutt for byggekunst, historie og teknologi	Andre og felles fag, humaniora
Institutt for kunst- og medievitenskap	Andre og felles fag, humaniora
Institutt for språk og kommunikasjonsstudier	Andre og felles fag, humaniora
Vitenskapsmuseet	Andre og felles fag, humaniora
Arkitektthøgskolen i Oslo	
Inst for form, teknologi og historie - arkitekturteori og -historie	Arkitektur og design
Inst for form, teknologi og historie - form og tegning	Arkitektur og design
Institutt for form, teknologi og historie	Arkitektur og design
Institutt for industridesign	Arkitektur og design
Institutt for urbanisme	Arkitektur og design
Forskningsavdelingen - AHO	Andre og felles fag, humaniora
Norges musikkhøgskole	
Musikkhøgskolen - fagavdeling	Musikkvitenskap
Kunsthøgskolen i Oslo	
Avd Statens balletthøgskole	Andre og felles fag, humaniora
Avd Statens håndverks- og kunstindustriskole	Andre og felles fag, humaniora
Avd Statens kunstakademi	Andre og felles fag, humaniora
Avd Statens operahøgskole	Andre og felles fag, humaniora
Avd Statens teaterhøgskole	Andre og felles fag, humaniora
Kunsthøgskolen i Bergen	
Avd for design	Andre og felles fag, humaniora
Avd for spesialisert kunst	Andre og felles fag, humaniora
Avd kunstakademiet	Andre og felles fag, humaniora
Menighetsfakultetet	
Det teologiske menighetsfakultet - fagavdeling	Teologi og religionsvitenskap
Misjonshøgskolen i Stavanger	
Senter for interkulturell kommunikasjon	Teologi og religionsvitenskap

Norsk lærerakademi

Norsk lærerakademi - kristendomsstudium
Norsk lærerakademi - interkulturell forståelse

Teologi og religionsvitenskap
Andre og felles fag, humaniora

Diakonhjemmets høyskole

Den teologiske høyskolen - diatehs

Teologi og religionsvitenskap

Høgskolen i Stavanger

Institutt for fremmedspråk
Institutt for nordisk
Institutt for historie og filosofi
Institutt for kristendomskunnskap, religion og kirkefag
Avd for humanistiske fag
Avd for kunstfag
Institutt for estetiske fag

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Historie
Teologi og religionsvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Agder

Institutt for engelsk
Institutt for tysk, fransk og fagoversetting
Institutt for historie
Musikk i lærerutdanning
Musikkonservatoriet
Drama og teater
Avd for humanistiske fag
Avd for kunstfag
Institutt for nordisk og mediefag
Institutt for teologi og filosofi
Kunst og håndverk

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Historie
Musikkvitenskap
Musikkvitenskap
Teatervitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Volda

Inst for engelsk
Inst for tysk
Inst for norsk språk og litteratur
Inst for historie
Avd for lærerutdanning, musikk
Inst for kristendomskunnskap og kyrkjefag
Avd for lærerutdanning, drama
Avd for humanistiske fag
Avd for lærerutdanning, forming
Ivar Aasen-instituttet

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Historie
Musikkvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Filmvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Samisk høyskole/ Sami allaskuvla

Sami allaskuvla/Samisk høyskole

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Finnmark

Avd for pedagogiske og humanistiske fag

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Akershus

Avd for formgiving og produktdesign

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Bergen

Avd for lærerutdanning, engelskseksjonen
Avd for lærerutdanning, norskseksjonen
Avd for lærerutdanning, musikkseksjonen
Avd for lærerutdanning, seksjon for kristendom, religion, etikk og livssyn
Avd for lærerutdanning, dramaseksjonen
Avd for lærerutdanning, seksjon for kunst og håndverk

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Musikkvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Filmvitenskap
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Bodø

Avd for lærerutdanning - humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Hedmark

Avd for lærerutdanning, engelsk
Avd for lærerutdanning, norsk
Avd for lærerutdanning, musikk
Avd for lærerutdanning, kristendom, religion, livssyn (krl)
Avd for lærerutdanning, drama
Avd for lærerutdanning, kunst og håndverk

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Musikkvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Lillehammer

Historie
Kunsthistorie
Exphil
Den norske filmskolen
Filmvitenskap
Grunnnet for tv-utdanning og filmvitenskap
Fjernsynsregi
Fjernsynsteknikk

Historie
Kunsthistorie
Filosofiske fag
Filmvitenskap
Filmvitenskap
Filmvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Nesna

Engelskseksjonen
Norskseksjonen
Musikkseksjonen
Kristendomsseksjonen
Dramaseksjonen
Formingsseksjonen

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Musikkvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Nord-Trøndelag

Lærerutdanning - humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Oslo

Avd for estetiske fag
Avd for lærerutdanning - humaniora

Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen Stord/Haugesund

Avd for lærerutdanning, engelsk
Avd for lærerutdanning, norsk
Avd for lærerutdanning, musikk
Avd for lærerutdanning, kristendoms-kunnskap
Avd for lærerutdanning, drama
Avd for lærerutdanning, forming

Språk- og litteraturvitenskap
Språk- og litteraturvitenskap
Musikkvitenskap
Teologi og religionsvitenskap
Andre og felles fag, humaniora
Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Sør-Trøndelag

Avd for lærerutdanning - humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Telemark

Institutt for folkekultur

Institutt for forming og formgivning

Institutt for kultur- og humanistiske fag

Institutt for lærerutdanning - humaniora

Kulturkunnskap

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Tromsø

Avd for lærerutdanning, engelsk

Avd for lærerutdanning, norsk

Avd for kunstfag, musikk

Avd for lærerutdanning, kristendom/livssyn

Avd for kunstfag

Avd for kunstfag, drama

Avd for lærerutdanning, kunst og håndverk

Språk- og litteraturvitenskap

Språk- og litteraturvitenskap

Musikkvitenskap

Teologi og religionsvitenskap

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Vestfold

Avd for lærerutdanning - humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Østfold

Akademi for scenekunst

Avd for lærerutdanning - humaniora

Avd for samfunnsfag og fremmedspråk - humaniora

Teatervitenskap

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Høgskolen i Sogn og Fjordane

Avd for lærerutdanning, norsk

Avd for lærerutdanning, musikk

Avd for lærerutdanning, kristendom

Avd for lærerutdanning, forming

Avd for lærerutdanning, drama

Avd for økonomi og språk, engelsk

Avd for økonomi og språk, reiseliv

Språk- og litteraturvitenskap

Musikkvitenskap

Teologi og religionsvitenskap

Andre og felles fag, humaniora

Andre og felles fag, humaniora

Språk- og litteraturvitenskap

Andre og felles fag, humaniora

Vedlegg 3

Oversikt over humanistiske institutter/enheter i instituttsektoren i 2003, sortert etter lærested og faggruppe

Institutter underlagt retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter

Institutt for Forsvarsstudier
Institutt for fredsforskning
Institutt for samfunnsforskning
Norges byggforskningsinstitutt
Norsk institutt for kulturminneforskning
Telemarksforskning - Bø
VOX Voksenopplæringsinstituttet

Øvrige institusjoner med FoU

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek
Nordisk samisk institutt
Norsk etnologisk gransking
Norsk lokalhistorisk institutt
Norsk språkråd
Riksarkivet
Senter for grunnforskning
Stiftelsen Kirkeforskning

Museer

Innslaget av humanistisk FoU er i snitt 30 prosent ved institutter underlagt retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter.

Innslaget av humanistisk FoU er i snitt 55 prosent ved øvrige institusjoner med FoU.

Innslaget humanistisk FoU er 100 prosent ved museene.